

На климатичните пояси отговарят почвени пояси, чиито почви значително се отличават помежду си както по свойствата си, така и по състава и богатството си.

Подъ влияние на климата, разрушенето на скалитъ и изгниването на растенията, т. е. образуването на почвата, става нееднакво за различните скали, понеже тѣ иматъ различенъ съставъ, и рушението имъ става по различни начини. Отъ това въ голѣмитъ почвени пояси се срѣщатъ различни видоизмѣнения.

Ние ще се задоволимъ да разгледаме тукъ само главните типове, безъ да се спираме на видоизмѣненията. Кѣмъ петтъ пояса ще прибавимъ още единъ — шести по брѣга на Дунава, край-дунавски поясъ.

Край-дунавскиятъ поясъ, се простира по брѣга на Дунава отъ гр. Ломъ до гр. Русе и се шири на югъ 20 до 40 клм. Северно-българскиятъ почвенъ поясъ се простира отъ гр. Кула до брѣга на Черно-море между политъ на Стара-планина и южния край на край-дунавския поясъ. Старо-планинскиятъ поясъ покрива ширината на Стара-планина и Срѣдна-гора по цѣлото имъ протежение, като включва и Софийско, Самоковско и Ихтиманско. Тракийскиятъ поясъ се простира върху тракийската равнина отъ Бѣлво до брѣга на Черно-море. Рило-родопскиятъ поясъ заема цѣлото пространство на югъ отъ Голо-бѣрдо и дѣсния брѣгъ на р. Марица до гръцката граница.

*
* *

Край-дунавскиятъ поясъ има почва, която е образувана върху дебелъ пластъ отъ прахъ и ситенъ пѣськъ, навѣяни тукъ отъ вѣтъра. Този пластъ, чиято дебелина достига до 60 м., населението нарича „бѣлюа“, а научното му име е „лъосъ“.

Почвата покрай Дунава е блѣдо-жълта до сиво-кестенява. Тя е рохкава, лесно се обработва. Отъ дъждоветъ се сбива, става по-плътна, а като изсъхне, се разсипва на прахъ. Тя е глинесто-праховита. Задържа въ себе си малко влага. Дъждовната вода лесно се прецежда презъ нея и всмуква дълбоко презъ пукнатинитъ на лъоса. Затова върху нея гори нѣма и не е имало. Влага се задържа само въ горния пластъ на почвата, затова житнитъ и други тревисти растения могатъ добре да вирѣятъ на нея. Особено добре вирѣятъ окопнитъ растения (царевицата), защото съ окопаването имъ почвата се държи постоянно въ рохково състояние.

По богатство на хранителни соли тая почва пада между срѣдно богатитъ. Тя се нуждае особено много отъ торение съ оборски торъ, но много по-добъръ доходъ би дала, ако се въведе зеле-